
Financieel verslag 2016
Stichting Stedelijk Museum
Amsterdam

.....
Versie 23-4-2017

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inhoud

Verslag van het bestuur	3
Jaarrekening 2016	9
Balans per 31 december 2016	10
Staat van baten en lasten over 2016	12
Kasstroomoverzicht over 2016	13
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	15
Controleverklaring	39

Verslag van het bestuur

Introductie Stedelijk Museum Amsterdam

Het Stedelijk Museum is een eigenzinnig instituut, wortelend in een rijke nationale en internationale traditie. Het is een museum van wereldklasse in Amsterdam dat zowel bezoekers als vakgenoten inspireert. Tot de kernactiviteiten behoort het beheer en de presentatie van de Amsterdamse topcollectie van moderne en hedendaagse beeldende kunst en vormgeving. Ook educatie in alle mogelijke vormen behoort tot het kloppend hart van het museum.

Voor een breed lokaal en internationaal publiek functioneert het museum als initiator van het artistieke debat, waarbij onze collecties, tentoonstellingen en programmering voortdurend geïnformeerd en gevoed worden door de actuele vragen die kunstenaars, de kunst en de samenleving opwerpen.

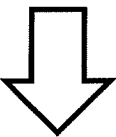
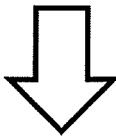
Het Stedelijk is een beeldbepalende Amsterdamse cultuurtoeristische bestemming die hoge artistiek-inhoudelijke kwaliteit koppelt aan innovatief, effectief en efficiënt cultureel ondernemerschap.

Missie

Het Stedelijk Museum verrijkt het leven van mensen met moderne en hedendaagse kunst en vormgeving.

Visie

Het Stedelijk Museum Amsterdam is dé plek waar iedereen moderne en hedendaagse kunst en vormgeving kan ontdekken en beleven. Met onze collectie, tentoonstellingen, publicaties, onderzoek en educatieve programma's bieden we nieuwe inzichten in het nu – zowel op individueel als op maatschappelijk niveau.

BEZOEKERS	BESTEDING PER BEZOEKER	AANTAL MEDEWERKERS
10% 	14% 	4%
2016: 656.647	2016: € 9,91	2016: 190,5 (fte: 169,47)
2015: 731.136	2015: € 11,51	2015: 198,5 (fte: 168,26)
2014: 816.396	2014: € 9,96	2014: 204,5 (fte: 171,27)

% EIGEN INKOMSTEN		OPBRENGSTEN HORECA, WINKEL EN EVENEMENTEN	
5%		31%	
2016: 52%		2016: € 1.560 DUIZEND	
2015: 57%		2015: € 1.195 DUIZEND	
2014: 54%		2014: € 1.102 DUIZEND	

Resultaten 2016

We kijken met voldoening terug op een inspirerend en succesvol jaar. Met veel artistiek inhoudelijk interessante projecten en tentoonstellingen, veel schenkingen aan de collectie, veel waardering van publiek en pers en ruim 656.000 bezoekers. We hebben in januari onze aanvraag voor Kunstenplanperiode 2017-2020 ingediend met onze plannen voor de komende jaren. De Amsterdamse Kunstraad reageerde hier uitermate positief op en liet zich in zeer positieve bewoordingen uit over het museum: "Het Stedelijk toont in de programmering eigenzinnigheid en moed. Er wordt nadrukkelijk ruimte gemaakt voor experiment (...). En er is een sterkere binding met de actualiteit. Niet alleen de gekozen kunstenaars en thema's zijn interessant, ook de manier waarop het museum ze presenteert, is doordacht en toonaangevend."

De Kunstraad achtte onze ambities reëel en passend bij de artistieke lijn die is ingezet en die zich de afgelopen jaren heeft bewezen en adviseerde een bescheiden verhoging van de subsidie (huidig €11.639.400, toekomstig €12.003.530). In de loop van 2016 heeft de Gemeente Amsterdam het advies van de Kunstraad overgenomen zodat er duidelijkheid is over onze subsidieinkomsten voor de komende vier jaar.

In de aanloop naar de Kunstenplanaanvraag hebben we onze vijf kernwaarden geherformuleerd: het Stedelijk is nieuwsgierig, eigenzinnig, open, ambitieus en ondernemend. In deze jaarrekening vertellen wij u graag de resultaten van dit beleid.

Onder het motto 'de canon bevragen, niet bevestigen' en vanuit de ambitie om altijd weer nieuwe verhalen toe te voegen aan de kunstgeschiedenis, bracht het Stedelijk Museum in 2016 een avontuurlijk programma dat een breed publiek én specialisten aansprak. We presenteerden tentoonstellingen over historische onderwerpen vanuit een nieuw perspectief, solotentoonstellingen van *mid career* kunstenaars, presentaties van jonge kunstenaars en we waren ook actief opdrachtgever voor nieuwe projecten. Daarbij gingen diepgaand wetenschappelijk onderzoek en het maken van tentoonstellingen hand in hand.

Hoogtepunten in 2016 waren de grote overzichtstentoonstelling 'Isa Genzken, Mach Dich hübsch!', het indrukwekkende 'Wonen in de Amsterdamse School' en de andere grote publiekstrekker 'Jean Tinguely – Machinespektakel'. Met de designtentoonstelling 'Dream out Loud' over *social design* sneden we een actueel maatschappelijk thema aan: vormgeving die hardop droomt over een betere wereld. En met de veelbesproken,

spectaculaire animatronica aan kettingen *Manic/Love/Truth/Love* van de Amerikaanse kunstenaar Jordan Wolfson luiden we het jaar uit.

Ook dit jaar zochten we als ondernemend museum voortdurend naar nieuwe en duurzame manieren om onze plannen te realiseren. Om het beste naar boven te brengen in onze medewerkers en de mensen met wie we samenwerken, stimuleren we talentontwikkeling en bevorderen we vele vormen van samenwerking. We hebben ons aangesloten bij de Museum CAO, hebben verbeteringen doorgevoerd op IT-gebied en zijn verder gegaan in het duurzamer maken van de organisatie, zowel financieel als ecologisch.

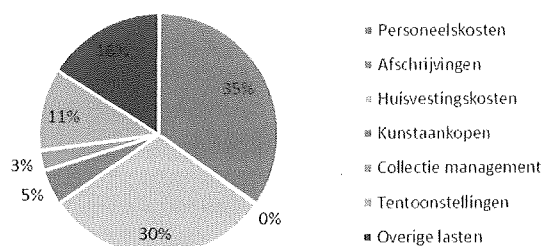
Een belangrijk onderdeel van ons ondernemerschap is het verhogen van de eigen inkomsten en het verlagen van de uitgaven om onze artistieke ambities te realiseren. De gemeentelijke norm van 25% dekking uit eigen inkomsten werd de afgelopen jaren al ruimschoots gehaald en was in 2016 maar liefst 52% (2015: 57%). Gezond, ondernemend, toonaangevend, uitdagend, toegankelijk; de aantrekkingskracht van het Stedelijk bewees zich in 2016 op vele manieren.

Bezoekers waardeerden ons museum met een rapportcijfer 8. Onze nieuwe vrijdagavondopenstelling (voorheen waren we op donderdagavond open) trok met een uitgekiende programmering van performances en events een nieuw en veelal jong publiek.

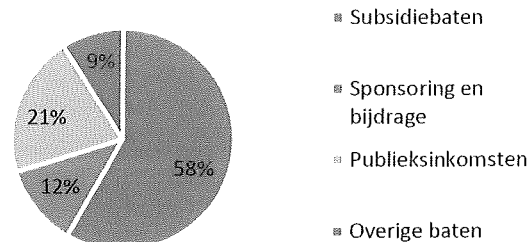
Ook financieel is 2016 een goed jaar voor het Stedelijk geweest. De bezoekerscijfers waren 5 % hoger dan de begrote 625.000. Naast een hoger bezoekersaantal kwam de gemiddelde betaalde toegangsprijs 7% hoger uit dan de € 7,70 die begroot was. In totaal werd er € 5.478.589 aan entree-inkomsten gegenereerd. De totale baten kwamen € 442.337 lager uit dan begroot. De totale eigen inkomsten over 2016 bedroegen hierdoor 52% van de totale baten exclusief subsidie voor de huur (41% inclusief subsidie voor de huur).

De kosten kwamen € 263.879 lager uit dan begroot. De personeelskosten waren nagenoeg conform begroting. De huisvestingskosten zijn 12% lager dan begroot, dit komt voornamelijk doordat de huur en de huursubsidie minder hoog was dan begroot. Verder zijn de kosten van de tentoonstellingen onder begroting geëindigd. Dit komt omdat de tentoonstelling van de hoogtepunten in de Lower Level Galleries plaatsvindt in 2017 (hiervoor waren in 2016 al kosten opgenomen) en door een wijziging in het toekennen van de kosten over de periode waarin de tentoonstelling plaatsvindt zijn er meer kosten naar 2017 gegaan. De kosten van publicaties zijn boven begroting maar daar staat extra omzet tegenover. De kosten van evenementen zijn 233% boven begroting, maar ook hier staan extra opbrengsten tegenover. Het museum factureert de cateringkosten aan de klant, maar moet deze daarna één op één afdragen aan de cateraar.

Lasten 2016

Baten 2016

De solvabiliteit is 34% wat normaal in de range is.

De quick ratio is 2,25 wat het Stedelijk Museum zeer liquide maakt.

Voor de voortzetting van de operatie zijn we afhankelijk van subsidies, publieksinkomsten en sponsorbijdragen. We verwachten geen externe financieringen aan te hoeven trekken, bij een tekort zijn we in de mogelijkheid om bepaalde activiteiten niet uit te voeren dan wel uit te stellen. Het gaat hierbij in opzet niet om kernactiviteiten, maar om extra projecten en activiteiten.

Toelichting op de resultaten

Welke inkomstendrijvers zorgden voor het resultaat van 2016? Ten eerste de bezoekersaantallen. Het Stedelijk Museum werd in 2016 656.647 keer bezocht (2015: 731.136) tegenover een begroot bezoekersaantal van 625.000. Het bezoekersaantal kwam hiermee 5% hoger uit dan begroot. Dit hogere bezoekersaantal resulteerde in hogere entree-inkomsten, onder andere door het hogere percentage bezoekers dat een toeslag voor de Tinguely-tentoonstelling betaalde. Een tweede inkomstendrijver die zorgde voor ons goede resultaat was de afrekening van de Museumkaart 2016 die definitief is vastgesteld met een uitkeringspercentage van 63% terwijl binnen het budget rekening was gehouden met een uitkeringspercentage van 50%. In totaal zijn de entree-inkomsten hiermee 2% hoger dan begroot (+€ 153K).

De inkomsten uit sponsoring en bijdragen kwamen ver onder begroting uit (– € 1,1 Mio). Naast de doorlopende sponsorcontracten met onder meer Rabobank, IMC, Audi en Freshfields was het museum minder succesvol in het werven van extra fondsen en bijdragen voor diverse projecten en activiteiten dan begroot. Een groot gedeelte van de extra fondsen is binnengekomen door middel van particuliere giften gedaan aan het Stedelijk Museum Fonds (€ 909K).

Totaal heeft dit alles ervoor gezorgd, dat de baten per saldo € 442K lager uitkwamen dan begroot.

Aan de lastenkant kwamen de lonen en salarissen 3% hoger uit dan begroot. Binnen de overige kosten zijn de inkoopkosten van de Museumkaart hoger dan begroot, maar hier staan ook extra baten tegenover. De kosten van de externe evenementen binnen het Stedelijk waren niet begroot. Tijdens het opstellen van het budget werden de evenementen en de afrekening hiervoor met externen, o.a. cateraars gedaan. In 2015 is het museum de organisatie en afrekening echter zelf gaan uitvoeren. Dit levert een vertekend beeld op t.o.v. de begroting.

De kosten voor tentoonstellingen zijn € 912K lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de verschuiving van de presentatie van de hoogtepunten in de Lower Level Galleries naar 2017 en door het anders toewijzen van kosten naar de periode waarop het betrekking heeft. De kosten van publicaties zijn € 161K hoger dan begroot maar hier staan ook extra opbrengsten tegenover.

Risico's

Het Stedelijk Museum Amsterdam heeft een risicomatrix opgesteld waarin de belangrijkste risico's zijn benoemd. Naast de kans op en de impact van betreffende risico's is aangegeven welke beheersmaatregelen zijn genomen om te voorkomen dat deze risico's zich voordoen, dan wel welke maatregelen worden genomen om de gevolgen en schade zoveel mogelijk te beperken en te beheersen in het geval de risico's zich werkelijk voordoen. Deze risicomatrix wordt periodiek geactualiseerd door de directie en met de Raad van Toezicht besproken. De belangrijkste (financiële) risico's in deze matrix zijn:

Funding/inkomsten/kosten:

Afname bezoekersaantallen, afname Development-mogelijkheden en te grote afhankelijkheid van bepaalde activiteiten c.q. van één geldstroom. Dit wordt door het museum ondervangen door goed relatiebeheer, spreiding van haar activiteiten en goed financieel beleid. Door effectief financieel en juridisch beheer en projectmanagement worden afwijkingen en risico's binnen de exploitatie en lopende projecten tijdig gesignaleerd en beheerst d.m.v. kostenreductie of relocatie van budgetten. De combinatie van adequate managementinformatiesystemen en de daarop gebaseerde sturing reduceert de risico's tot aanvaardbare proporties.

Politiek:

Het oplopen van reputatieschade door onvoldoende rekening te houden met gevoelens van het publiek en stakeholders. Het museum heeft een professionele communicatieafdeling en bij belangrijke gebeurtenissen wordt externe advies ingewonnen. Tevens wordt hiermee al rekening gehouden bij besluitvorming. Sinds 2016 is er een PR/PA-werkgroep actief die zich buigt over lange en korte-termijn-vraagstukken en de directie hierover adviseert. Tevens is het stakeholderbeleid verder geprofessionaliseerd.

Overige:

Andere risico's betreffen onder andere veiligheid van objecten en mensen bij calamiteiten en veranderende wetgeving. We voldoen hierbij aan de gangbare eisen voor de museale sector en we zijn adequaat verzekerd.

Om te voldoen aan (veranderende) wet- en regelgeving onder andere op het gebied van Arbo, inhuur personeel en aanbestedingen zijn er nieuwe interne processen ingericht.

In verband met de plannen voor de herinrichting van de Lower Level Galleries zijn er reeds in 2016 maatregelen genomen om de projectrisico's te beheersen, o.a. het aanstellen van een externe projectleider die de taakstellende budgetten en de planning beheert. Om technische risico's zo goed mogelijk te beheersen is adequate expertise in de arm genomen.

We hebben conservatief begroot, waarbij rekening wordt gehouden met afstel van projecten indien er geen externe financiering in de vorm van sponsoring of een bijdrage van een fonds of particulier is gevonden.

Toekomstige ontwikkelingen

In de loop van 2016 is onze aanvraag voor de Kunstenplanperiode 2017-2020 gehonoreerd met een bescheiden verhoging. Het Stedelijk Museum heeft in de aanvraag aangekondigd een meer experimentele weg in te slaan aangaande de programmering, waardoor de verwachting is dat de bezoekersaantallen niet zullen groeien ten opzichte van de vorige aanvraag. Het Stedelijk Museum is een ondernemend museum. Daarbij is cultureel ondernemerschap geen doel op zich, maar een voorwaarde en een instrument om onze artistieke missie, ambities en maatschappelijke opdracht te realiseren.

Onze ambitie op het gebied van tentoonstellingen, onderzoek en educatie zullen, zowel kwalitatief als kwantitatief, mede bekostigd worden uit het hoge bedrag aan eigen inkomsten dat het museum zichzelf ten doel gesteld heeft. Het museum committeert zich aan een eigen inkomstenniveau van >35%, in de begroting wordt zelfs gewerkt met 50% eigen inkomsten, wat we sinds de heropening in september 2012 ook hebben gerealiseerd.

Naast inkomstenmaximalisatie is er een streven naar kostenreductie, onder andere door beheersmatige samenwerkingsverbanden en innovaties. Andere mogelijkheden tot inkomstenmaximalisatie en kostenreductie uit samenwerking (schaalvoordelen) worden onderzocht of verder uitgebouwd.

Het huidige financieel beleid blijft gehandhaafd. De gemeente Amsterdam heeft een toezegging gedaan over de subsidie voor de aankomende vier jaar. Daarnaast zijn er met onze huidige sponsors contracten vastgelegd en verlengd en bijdragen vanuit de fondsen bevestigd, waardoor we aan de inkomstenkant verzekerd zijn van continuïteit. Aan de uitgavenkant zijn we ons ervan bewust dat projecten of tentoonstellingen niet door kunnen gaan of uitgesteld worden indien er geen financiering voor is gevonden. Overschotten of tekorten komen ten bate of ten laste van de reserves. Het overschot aan liquide middelen wordt niet gebruikt voor beleggingen.

Begroting 2017

In 2017 verwachten we € 31,2 Mio aan inkomsten, deze zijn opgesplitst in € 18,2 Mio subsidies, € 7,3 Mio aan bezoekersgerelateerde inkomsten, € 5,6 Mio aan overige directe inkomsten en € 520K aan overige indirecte inkomsten. Aan kosten verwachten we € 32,1 Mio. Dit bedrag bestaat uit € 900K aankoopkosten, € 1,2 Mio personeelskosten, € 9,2 Mio huisvestingskosten, € 10,7 Mio aan overige kosten en € 100K aan afschrijvingen. Daarnaast wordt er € 685K voor groot onderhoud gereserveerd. Er is rekening gehouden met een onttrekking aan de reserves van € 800K hiervan kan € 325K voor de herinrichting van de Lower Level Galleries en de entree gebruikt worden.

Binnen het Stedelijk Museum wordt er gewerkt met een meerjarenonderhoudsplan (MOP) waarin staat in welk jaar er geïnvesteerd moet worden in groot onderhoud, echter wordt op het moment zelf gekeken of dit ook daadwerkelijk nodig is. In 2017 wordt dit plan herzien naar de huidige situatie. Het Stedelijk Museum heeft als doelstelling het museum toegankelijker te maken voor minder validen. Daarom zal er in 2017 een investering van € 65K zal plaatsvinden voor een MIVA-lift. Het Stedelijk Museum is altijd op zoek naar manieren om zo duurzaam mogelijk te ondernemen. Om voorop te blijven lopen in de ontwikkelingen zal het Stedelijk Museum de aankomende jaren zo'n € 270K investeren in CO2-sturing van de luchtbehandeling. Ook zal er de

aankomende jaren geïnvesteerd worden in de optimalisatie van de inrichting van de kantoorverdieping teneinde het flexwerken beter te faciliteren.

Er zijn integrale planningen gemaakt waardoor een rolling forecast mogelijk is. De ambities om de financiële beheersing en procedures nog beter te laten aansluiten bij onze museale praktijk staan voor 2017 in de planning. De verwachting voor de komende periode is een gelijkblijvend aantal Fte's binnen de personele bezetting.

Goed bestuur

De Stichting Stedelijk Museum Amsterdam wordt sinds de verzelfstandiging per 1 januari 2006 bestuurd volgens het Raad van Toezichtmodel. De directie en de Raad van Toezicht kennen de Governance Code Cultuur en passen deze toe. Dit houdt in dat het museum de principes en de aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toepast en beargumenteerd uitlegt als het museum daarvan afwijkt. De directie heeft in 2016 zesmaal vergaderd met de Raad van Toezicht. De directie houdt de Raad van Toezicht tussentijds op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen. Middels maandrapportages laat de directie de ontwikkelingen van de financiële resultaten ten opzichte van de begroting zien.

De stichting; Stichting Stedelijk Museum Amsterdam heeft een gelieerde rechtspersoon: Stichting Stedelijk Museum Fonds. Dit Fonds heeft een zelfstandig en overwegend onafhankelijk bestuur, waardoor het Stedelijk Museum ook geen overwegende zeggenschap heeft bij het Fonds. Om deze reden worden de cijfers van het Fonds niet in de cijfers van het Stedelijk Museum geconsolideerd.

In veel opzichten was 2016 een bijzonder geslaagd jaar. Wij danken iedereen die dit samen met ons mogelijk heeft gemaakt.

Beatrix Ruf

Karin van Gilst

Directeur

Zakelijk directeur

Stedelijk Museum Amsterdam

Jaarrekening 2016

Balans per 31 december 2016

(na resultaatbestemming)

<i>Activa</i>	Ref.	<u>31 december 2016</u>		<u>31 december 2015</u> <u>herberekend</u>	
		€	€	€	€
<i>Materiële vaste activa</i>	4				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		21.919		0	
Inventaris		19.288		23	
Inventaris Kunstdepot		30.193		33.827	
Andere vaste bedrijfsmiddelen		199.862		106.588	
Kunstcollectie		1.368.527		509.000	
			1.639.789		649.438
<i>Vlottende activa</i>	5				
Vorraden			688.731		215.216
<i>Vorderingen</i>	6				
Subsidies/sponsorbijdragen		843.012		2.924.554	
Debiteuren		1.218.203		994.364	
Opbrengsten entree		587.885		564.221	
Vooruitbetaalde bedragen		36.097		350.466	
Belastingen		469.353		1.086.489	
Overige vorderingen		546.934		629.660	
			3.701.484		6.549.754
<i>Liquide middelen</i>	7				
Liquide middelen			8.469.430		8.039.867
<i>Totale Activa</i>			<u>14.499.434</u>		<u>15.454.275</u>

<i>Passiva</i>	Ref.	<i>31 december 2016</i>		<i>31 december 2015 herberekend</i>	
		€	€	€	€
<i>Eigen vermogen</i>	8				
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>					
• Continuïteitsreserve		2.578.317		2.578.317	
<i>Vastgelegd vermogen</i>					
• Bestemmingsreserve collectie inrichting		1.000.000		1.000.000	
• Bestemmingsreserve aankopen		0		158.614	
• Bestemmingsreserve tentoonstellingen		1.188.224		1.559.952	
• Algemene reserve		0		448.026	
			4.766.541		5.744.909
<i>Voorzieningen</i>	9				
Personeel		1.132.026		1.202.530	
Groot onderhoud		2.210.334		1.525.175	
			3.342.360		2.727.705
<i>Langlopende schulden</i>	10				
Langlopende schuld		738.645		309.000	
			738.645		309.000
<i>Kortlopende schulden</i>	11				
Crediteuren		2.003.511		3.508.236	
Vooruit ontvangen subsidies/bijdragen		391.463		507.387	
Belastingen en sociale premies		407.722		440.782	
Overige schulden		2.849.192		2.216.256	
			5.651.888		6.672.661
<i>Totale Passiva</i>			<u>14.499.434</u>		<u>15.454.275</u>

Staat van baten en lasten over 2016

		<i>Exploitatie 2016</i>	<i>Begroting 2016</i>	<i>Exploitatie 2015 herberekend</i>
		€	€	€
Baten	Ref.			
Subsidiebaten	13	18.269.422	19.184.400	17.882.604
Bijdragen	14	1.692.343	3.193.500	2.009.888
Sponsorinkomsten	15	2.209.546	1.860.000	3.023.448
Publieksinkomsten	16	6.505.115	6.351.864	8.414.115
Overige directe inkomsten	17	1.559.916	997.793	1.195.047
Financiële baten	18	18.709	45.000	64.464
Overige indirecte baten	19	1.265.129	330.000	799.408
Som der baten		31.520.180	31.962.557	33.388.974
Lasten				
Personeelskosten	20	11.315.673	11.011.267	10.628.230
Afschrijvingen	4	65.897	130.000	43.035
Huisvestingskosten	21	9.858.114	11.054.284	10.156.097
Kunstaankopen	22	1.532.929	900.000	1.483.040
Overige lasten	23	9.725.938	9.666.879	11.008.810
Som der lasten		32.498.551	32.762.430	33.319.212
Saldo		-978.371	-799.873	69.762
Verdeling saldo				
• Mutatie bestemmingsreserve collectie inrichting	8	0	0	0
• Mutatie bestemmingsreserve aankopen	8	158.614	0	232.048
• Mutatie bestemmingsreserve continuïteit	8	0	0	0
• Mutatie bestemmingsreserve tentoonstellingen	8	371.731	800.000	65.680
• Mutatie bestemmingsreserve publicaties	8	0	0	20.000
• Algemene reserve	8	448.026		-387.490
		978.371	800.000	-69.762
Resultaat		0	127	0

Kasstroomoverzicht over 2016

		2016		2015	
	Ref.	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Ontvangen subsidiebat en	13	11.839.071		12.595.355	
Ontvangen bijdragen	14	3.484.298		123.682	
Ontvangen sponsorbijdragen	15	2.256.835		2.823.448	
Ontvangen publieksinkomsten	16	6.581.496		8.667.768	
Ontvangen overige directe inkomsten	17	1.358.786		1.194.917	
Ontvangen financiële baten	18	13.211		64.464	
Ontvangen overige baten	19	1.151.642		508.443	
Totaal ontvangen kasstromen			26.685.339		25.978.077
Betalingen uit hoofde van personeelskosten	20	-11.111.434		-10.681.712	
Betaalde overige lasten	21-23	-14.947.623		-14.673.804	
Totaal uitgaande kasstromen			-26.059.057		-25.355.516
Kasstroom uit operationele activiteiten			626.282		622.561
Kasstroom uit investerings-activiteiten					
Investerings materiële vaste activa	4	-196.720		-114.411	
Desinvesteringen materiële vaste activa	4	0		0	
Kasstroom uit investerings-activiteiten			-196.720		-114.411
Kasstroom uit financierings-activiteiten					
Ontvangst uit langlopende schulden	10	0		0	
Aflossing langlopende schulden	10	0		0	
Kasstroom uit financierings-activiteiten			0		0
Netto kasstroom			429.562		508.150
Saldo bijzondere baten en lasten	-		0		0
Toename/(afname) geldmiddelen			429.562		508.150

Vervolg Kasstroomoverzicht over 2016:

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

	2016	2015
	€	€
Stand per 1 januari	8.039.867	7.531.717
Mutatie boekjaar	429.563	508.150
Stand per 31 december	8.469.430	8.039.867

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemene toelichting

Activiteiten

Stichting Stedelijk Museum Amsterdam heeft ten doel het registreren, bewaren, conserveren, verrijken, documenteren, publiceren, onderzoeken, presenteren en vervreemden van museumcollecties die onder de naam of met de bestemming “Stichting Stedelijk Museum Amsterdam” in eigendom toebehoren aan de gemeente Amsterdam en van kunstwerken die in eigendom toebehoren (of in de toekomst zullen toebehoren) aan de Stichting of die anderszins ter beschikking zullen worden gesteld aan de Stichting.

Indeling

Met ingang van 1 januari 2013 is de Algemene Subsidieverordening Amsterdam (ASA 2012) van kracht en van toepassing gedurende de Kunstenplanperiode 2013-2016. De verantwoording van de subsidie is gebaseerd op de verlening beschikking van het college van Burgemeester en wethouders en de hierin opgenomen prestatieafspraken, met inachtneming van het activiteitenplan, ondernemingsplan 2013-2016 en de meerjarenbegroting 2013-2016.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Aflossingen op de langlopende lening zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven materiële vaste activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt: alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de stichting en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht; de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Stichting Stedelijk Museum is verbonden met Stedelijk Museum Fonds.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

Er heeft in 2016 een stelselwijziging plaatsgevonden. De vergelijkende cijfers zijn naast de stelselwijziging niet gewijzigd en er hebben verder geen wijzigingen plaatsgevonden in de grondslagen.

Stelselwijziging

De waardering van een tentoonstelling die start in het verslagjaar en eindigt in het jaar volgend op het verslagjaar is gewijzigd. In voorgaande jaren werden de kosten via de overige schulden verantwoord in het jaar dat de tentoonstelling opent. Vanaf 2016 worden zowel de met deze tentoonstelling verbonden kosten als de op deze tentoonstelling betrekking hebbende opbrengsten (met name sponsoropbrengsten of bijdragen van fondsen) naar tijdsgelang toegerekend aan de betreffende verslagjaren. De marketingkosten worden genomen in het jaar waarop het betrekking heeft.

Wijze van verwerking

In verband met de stelselwijziging in 2016 is de impact retrospectief verwerkt in de jaarrekening van 2016 door middel van de algemene reserve. Door de stelselwijziging wordt het beginvermogen per 1 januari 2016 in totaal € 448.026 hoger, doordat de tentoonstellingslasten van jaaroverschrijdende tentoonstellingen op basis van de nieuwe grondslag tijdsgelang worden toegerekend i.p.v. volledige verantwoording in het jaar van opening. Van het totale bedrag is € 60.536 verwerkt als een directe vermogensmutatie per 1-1-2015 (in lijn met RJ 140.211) op basis van de jaaroverschrijdende tentoonstellingen van 2014-2015. Daarnaast worden de vergelijkende cijfers in de jaarrekening van 2016 gepresenteerd alsof in 2015 sprake zou zijn van dezelfde nieuwe waarderingsgrondslag. Hierdoor wordt het resultaat in 2015 € 387.490 hoger ten opzichte van de jaarrekening 2015. aangezien deze kosten op basis van de nieuwe waarderingsgrondslag worden toegerekend aan 2016. De stelselwijziging leidt tot een aanpassing van de vergelijkende cijfers van 2015 van € 60.536 verhoging van het beginvermogen per 1 januari 2015 en heeft een positief resultaatimpact van € 387.490 over boekjaar 2015. De totale algemene reserve per 1-1-2016 is daarmee € 448.026, die door middel van de resultaatbestemming in 2016 weer nihil is.

Het verloop van de algemene reserve (gevormd naar aanleiding van de stelselwijziging) is als volgt:

Algemene reserve	2016	2015
	€	€
Stand per 31 december 2015 en 31 december 2014	448.026	0
Stelselwijziging	-	60.536
Stand per 1 januari	448.026	60.536
Resultaatbestemming	-448.026	387.490
Stand per 31 december	0	448.026

Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van de Stichting Stedelijk Museum Amsterdam.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Kunstcollectie

De kunstcollectie in beheer van de Stichting Stedelijk Museum Amsterdam is voor het grootste gedeelte eigendom van de gemeente Amsterdam. Bijna alle stukken die in het bezit zijn van de Stichting Stedelijk Museum Amsterdam zijn gewaardeerd op nihil. Zes stukken staan tegen verkrijgingsprijs op de balans. Hierop wordt jaarlijks een gelijkelijk deel afgeschreven. Tegenover deze stukken staat een langlopende schuld, welke in vijf gelijke delen wordt kwijtgescholden. Na afboeking van deze schuld, zullen ook deze kunstwerken tegen nihil op de balans blijven of, indien van toepassing, doorgeleverd worden aan de gemeente Amsterdam.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs inclusief direct toewijsbare kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs.

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Voorraden en onderhanden werk

De voorraden worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde, eventueel verminderd met een voorziening voor incurant. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Het onderhanden werk betreft de kosten en opbrengsten van tentoonstellingen die geheel of gedeeltelijk in toekomstige verslagjaren plaatsvinden. In de situatie dat een tentoonstelling start in het verslagjaar en eindigt in het jaar volgend op het verslagjaar, worden zowel de met deze tentoonstelling verbonden kosten als de op deze tentoonstelling betrekking hebbende opbrengsten (met name sponsoropbrengsten of bijdragen van fondsen) naar tijdsgelang toegerekend aan de betreffende verslagjaren.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de stichting wordt ingedeeld in reserves en fondsen.

Bestemmingsreserve

Het bestuur van Stichting Stedelijk Museum Amsterdam heeft een deel van de reserves afgezonderd voor een speciaal doel.

Algemene reserve

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Pensioenvoorziening

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door Stichting Stedelijk Museum Amsterdam. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Stichting Stedelijk Museum Amsterdam heeft de pensioenregeling ondergebracht bij ABP. De pensioenregeling betreft een middelloonregeling. Stichting Stedelijk Museum Amsterdam heeft geen verplichting tot het verrichten van extra betalingen of herstellpremies als gevolg van een lage dekkingsgraad van het pensioenfonds.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijf kans.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Langlopende schulden

De langlopende schulden betreffen donaties van particulieren in de vorm van een schuld welke in jaarlijkse gelijke termijnen wordt kwijtgescholden. Het kortlopende deel van deze langlopende schulden wordt verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; lasten in het jaar waar ze betrekking op hebben. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord. Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden in de staat van baten en lasten verwerkt; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden opgenomen in de desbetreffende bestemmingsreserve. Een onttrekking aan bestemmingsreserve wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en Stichting Stedelijk Museum Amsterdam de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden direct in mindering gebracht op de investering en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Sponsorbijdragen

Bijdragen van sponsors worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Publieksinkomsten

De entreeopbrengsten en inkomsten uit de verkoop van de museumkaart worden verantwoord in het jaar waarin verkoop heeft plaatsgevonden.

Giften

Giften van een zaak in natura die niet in een keer geschonken worden, worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften van een zaak in natura die in een keer geschonken worden, worden niet gewaardeerd op de balans. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft.

De niet financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Kunstaankopen

De onderdelen van de subsidie en de overige bijdragen welke bestemd zijn voor kunstaankopen worden evenals de kunstaankopen zelf in de staat van baten en lasten verantwoord. De bedragen ten behoeve van kunstaankopen die ultimo boekjaar nog niet zijn besteed, worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve kunstaankopen. Hier worden in een later stadium kunstvoorwerpen van verworven.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Stichting Stedelijk Museum Amsterdam heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de staat van baten en lasten verwerkt. Het bedrag dat als pensioenvoorziening is opgenomen, is de beste schatting van de nog niet afgefinancierde bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Tentoonstellingslasten

Tentoonstellingslasten worden evenredig verdeeld over de periode dat de tentoonstelling loopt. Eventueel gemaakte kosten voor tentoonstellingen in een toekomstig verslagjaar worden middels het “onderhanden werk” onder de voorraden op de balans verantwoord tot het jaar van opening.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Toelichting op de balans

4. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Inventaris	Inventaris kunstdepots	Andere vaste bedrijfs- middelen	Kunst collectie	Totaal
	€	€	€	€	€	€
1 januari 2016						
Verkrijgingsprijs	126.239	411.152	161.572	1.009.722	1.000.000	2.708.685
Cumulatieve afschrijvingen	-126.239	-411.129	-127.745	-903.134	-491.000	-2.059.247
Boekwaarde	0	23	33.827	106.588	509.000	649.438
Mutaties 2016						
Investeringen	23.603	21.508	10.490	141.120	1.574.408	1.771.130
Afschrijvingen	-1.684	-2.243	-14.124	-47.846	-214.881	-280.778
Afbetaling					-500.000	-500.000
	21.919	19.265	-3.634	93.274	859.527	990.351
31 december 2016						
Verkrijgingsprijs	149.842	432.660	172.062	1.150.842	2.574.408	4.479.815
Cumulatieve afschrijvingen	-127.923	-413.372	-141.869	-950.980	-705.881	-2.340.025
Cumulatieve afbetaling					-500.000	-500.000
Boekwaarde	21.919	19.288	30.193	199.862	1.368.527	1.639.789
Afschrijvings- percentages	20%	20%	20-25%	20-33%	20%	

De opgenomen kunst bestaat uit 7 delen. Hier tegenover staan van 6 delen een langlopende lening (Particuliere donatie met een fiscale constructie) welke in 5 gelijke delen wordt kwijtgescholden. De afschrijvingen op kunstcollectie zijn in de staat van baten en lasten verwerkt onder de kunstaankopen.

Eén deel betreft kunst die is aangekocht in 2016, die na betaling van 3 jaarlijkse termijnen ad € 500K in eigendom zal toebehoren van de Stichting. Deze kunstaankoop is verantwoord tegen verkrijgingsprijs op de balans. De toekomstige betalingen zijn opgenomen als verplichting op de balans. Na betaling van de verplichting zullen ook deze kunstwerken tegen nihil op de balans zijn gewaardeerd. De eerste termijn is reeds in 2016 voldaan en ten laste gebracht van de kunstaankopen in de staat van baten en lasten.

5. *Vlottende activa* *Vorraden*

	<i>31 december 2016</i>	<i>31 december 2015</i>
	€	€
Voorraad Museumkaarten	124.439	80.869
Onderhanden Werk	564.292	134.347
	<u>688.731</u>	<u>215.216</u>

De post onderhanden werk heeft betrekking op kosten die al gemaakt zijn voor tentoonstellingen/projecten die plaatsvinden in de toekomst. De stijging ten opzichte van 2015 heeft vooral te maken met de opening van een tentoonstelling die opende in februari en waar al € 150K aan kosten voor gemaakt waren. Daarnaast is de tentoonstelling van hoogtepunten verschoven naar 2017. Hier waren wel al € 192K aan kosten voor gemaakt. In 2017 hebben we twee publicaties gepland waar we in 2016 € 88K aan kosten voor hebben gemaakt, die ook via het onderhanden werk worden verwerkt. De voorraad Museumkaarten is bestemd voor de verkopen aan de kassa.

6. *Vorderingen* *Subsidies/sponsorbijdragen*

	<i>31 december 2016</i>	<i>31 december 2015</i>
	€	€
Bijdrage Ammodo	282.150	263.309
Bijdrage Mondriaan Fonds	176.250	440.263
Bijdrage Fonds 21	116.452	276.716
Bijdrage Khardzhiev stichting	48.634	48.634
Bijdrage BGL	37.682	38.419
Bijdrage Prins Bernhard Cultuurfonds	32.500	55.000
Bijdrage Gieskes Strijbis fonds	30.000	0
Bijdrage Prohelvetia	27.159	13.500
Bijdrage G&S vastgoed	20.000	20.000
Bijdrage Hella en Freek de Jonge Stichting	20.000	20.000
Bijdrage Hartenfonds	20.000	10.000
Bijdrage Stichting stimuleringsfonds	13.385	0
Bijdrage Daimler art foundation	10.000	10.000
Bijdrage Van Bijlandt Stichting	5.000	0
Bijdrage Dr Hendrik Muller Vaderlandsch Fonds	3.000	0
Bijdrage Geronimo Voss	800	0
Bijdrage Stichting Stedelijk Museum Fonds	0	1.541.216
Overig	0	450.806
	<u>843.012</u>	<u>3.187.863</u>

De bijdrage van het Mondriaan Fonds is voor de volgende onderwerpen:

- voor de ondersteuning voor het collectiebeleid van het Stedelijk Museum voor aankopen volgens brief met aanvraagnummer 10784714 d.d. 15 oktober 2015. Dit is een toezegging van € 250.000 voor 2016 en 2017. Hiervan is reeds een voorschot ontvangen van € 62.500.
- voor de tentoonstelling Magali Reus volgens brief 10287064 d.d. 19-04-2016 ter hoogte van € 48.750. Hiervan is geen voorschot ontvangen.
- voor het project 'A Year at the Stedelijk' van Tino Seghal ter hoogte van € 65.000. Hiervan is geen voorschot ontvangen.

Bijdrage Stichting Ammodo voor de volgende onderwerpen:

- voor de tentoonstelling 'Global Collaborations' volgens overeenkomst d.d. 31 oktober 2012 ter hoogte van € 300.000. Hiervan is binnen dit project € 300.000 besteed. Er is reeds een voorschot ontvangen van € 120.000.
- voor een meerjarig tentoonstellingsprogramma 'Stedelijk Contemporary' volgens overeenkomst d.d. 12 april 2016 ter hoogte van maximaal € 300.000. Hiervan is binnen dit project € 137.150 besteed. Er is reeds een voorschot ontvangen van € 135.000.

De bijdrage van Fonds 21 voor de volgende onderwerpen:

- volgens brief van 7 juli 2014 wordt een bijdrage toegezegd van € 350.000 voor het project Blikopeners: Bring it on. Binnen dit project is € 216.574 besteed. Er is reeds een voorschot ontvangen van € 100.122.

De bijdrage van de stichting Khardzhiev-Tschaga ten behoeve van de totstandkoming van een catalogus van de Khardzhiev-collectie middels ondertekend contract d.d. 13 december 2012. Toezegging voor een maximum bedrag van € 200.000. Hiervan is € 174.403 besteed. Er is een voorschot ontvangen van € 125.769.

Bijdrage Bank Giro Loterij is per jaar €300.000 en per kwartaal de opbrengst van de trekkingen. Voor 2016 is het totaal van de trekkingen € 174.214 geworden, hiervan is reeds € 136.532 ontvangen. De € 300.000 is ook reeds ontvangen.

De bijdrage van Prins Bernhard Cultuurfonds voor de volgende onderwerpen:

- voor de tentoonstelling 'Jean Tinguely' volgens brief 40010863 d.d. 30 mei 2016 ter hoogte van € 25.000. Hiervan is nog geen voorschot ontvangen.
- voor de tentoonstelling 'Amsterdamse School' volgens brief 40007271 d.d. 01 oktober 2015 ter hoogte van € 7.500. Hiervan is nog geen voorschot ontvangen.

De bijdrage van Gieskes Strijbis Fonds is totaal € 330.000 voor het project 'Onvergetelijk' in 2014, 2015 en 2016. Voor 2016 is dit totaal € 80.000. Hiervan is reeds € 50.000 ontvangen.

Bijdrage van Pro Helvetia voor de tentoonstelling 'Jean Tinguely' volgens brief D2016-CH1-8-472A d.d. 24 mei 2016 is €27.159. Hiervan is nog geen voorschot ontvangen.

Bijdrage G&S vastgoed voor exploitatie van het Stedelijk Museum volgens een sponsorovereenkomst voor 5 jaar ter hoogte van € 20.000 per jaar. Hiervan is nog geen voorschot ontvangen.

Bijdrage Freek en Hella de Jonge Stichting volgens overeenkomst d.d. november 2012, ter hoogte van € 100.000 in 5 jaarlijkse termijnen van € 20.000.

Bijdrage stichting stimuleringsfonds voor de tentoonstelling 'Amsterdamse School' volgens brief U/15VD/044/02 d.d. 16 oktober 2015 ter hoogte van € 50.000 in 2015 en 2016. Hiervan is reeds € 36.615 ontvangen.

Bijdrage Daimler art foundation voor de tentoonstelling 'ZERO: Let us explore the stars' ter hoogte van € 10.000. Hiervan is nog geen voorschot ontvangen.

Overige vorderingen

	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Debiteuren	1.218.203	994.364
Opbrengsten entree	587.885	564.221
Vooruitbetaalde bedragen	36.097	350.466
Belastingen	469.353	1.086.489
Overige vorderingen	546.934	629.660
	2.858.472	3.625.200

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan.

Bij de debiteuren staat voor € 637.177 open bij 10 partners van het museum. Hier voorziet het museum een klein tot geen risico's op oninbaarheid. Voor een gedeelte van de openstaande vorderingen is een voorziening dubieuze debiteuren getroffen van € 7.066.

De vooruitbetaalde bedragen bestaan uit reeds ontvangen facturen voor activiteiten in 2017.

Onder de 'Opbrengsten entree' is een vordering inbegrepen voor bezoekers met een Museumkaart bij de Stichting Museumkaart. De vordering bij de Belastingdienst is een vordering van omzetbelasting ter grootte van € 469.353. De overige vorderingen bestaan uit kruisposten van nog te ontvangen bedragen van kassabetalingen ter hoogte van € 123.050, € 248.704 aan door te belasten kosten en provisie aan AHC, € 125.980 aan nog te factureren provisie aan Walther König en voor personeelskosten en voorgeschoten kosten.

7. **Liquide middelen**

	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Kas	55.372	39.791
Bank	8.414.058	8.000.076
	8.469.430	8.039.867

De liquide middelen zijn per direct opeisbaar.

8. Eigen vermogen

De mutatie in de posten die opgenomen zijn in het kapitaal kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<i>31 december</i> <i>2015</i>	<i>Dotatie</i> <i>2016</i>	<i>Onttrekking</i> <i>2016</i>	<i>Mutatie</i> <i>2016</i>	<i>31 december</i> <i>2016</i>
	€	€	€		€
Continuïteitsreserve	2.578.317	0	0	0	2.578.317
Bestemmingsreserve collectie inrichting	1.000.000	0	0	0	1.000.000
Bestemmingsreserve aankopen	158.614	0	-158.614	-158.614	0
Bestemmingsreserve tentoonstellingen	1.559.952	0	-371.728	-371.728	1.188.224
Algemene reserve	448.026	0	-448.026	-448.026	0
	5.744.909	0	-978.368	-978.368	4.766.541

Continuïteitsreserve

De, op basis van bestuurlijk besluit, in 2014 gevormde continuïteitsreserve voor een bedrag van € 2.578.317 is onveranderd. De continuïteitsreserve dekt risico's van het Stedelijk Museum op korte termijn en zorgt ervoor dat het Stedelijk Museum aan zijn toekomstige verplichtingen kan voldoen.

Bestemmingsreserve collectie inrichting

Op basis van bestuurlijk besluit in 2014 is een bestemmingsreserve gevormd voor een bedrag van € 1.000.000.

Bestemmingsreserve aankopen

Op basis van bestuurlijk besluit is er in 2015 een bestemmingsreserve gevormd voor een bedrag van € 158.614, deze is in 2016 onttrokken. Binnen de subsidie van de gemeente Amsterdam is een deel, door Stichting Stedelijk Museum Amsterdam zelf, bestemd voor aankopen. Eventuele overschotten aan het einde van het jaar worden gereserveerd voor het volgende jaar. Tevens wordt er voor toekomstige aankopen een reserve opgebouwd.

Bestemmingsreserve tentoonstellingen

Op basis van een directiebesluit is er een bestemmingsreserve gevormd voor een bedrag van € 1.188.224. De bestemmingsreserve tentoonstellingen is gevormd om de toekomstige risico's rond grote internationale tentoonstellingen te verkleinen en aan de daarbij behorende verplichtingen te kunnen voldoen.

Algemene reserve

De herwaarderingsreserve is ontstaan uit de stelselwijziging die in 2016 heeft plaatsgevonden. In 2015 was dit bedrag gereserveerd voor nog te ontvangen facturen van tentoonstellingen die in 2015 openden. Volgens de huidige waardering worden de kosten en opbrengsten evenredig genomen over de periode waarin de tentoonstelling loopt. De reserve valt om die reden vrij in 2016.

9. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	<i>Personeel</i>		<i>Totaal personeel</i>	<i>Groot onderhoud</i>	<i>Totaal</i>
	<i>Algemeen</i>	<i>Reorganisatie</i>			
	€	€	€	€	€
1 januari 2016	442.413	760.117	1.202.530	1.525.175	2.727.705
Dotaties	51.186		51.186	685.159	736.345
Onttrekkingen	-57.080	-64.610	-121.690	0	-121.690
31 december 2016	436.519	695.507	1.132.026	2.210.334	3.342.360

Voorziening Personeel

Algemeen

De personele voorziening is gevormd voor toekomstige jubilea-uitkeringen en opleidingen.

De voorziening FPU (Flexibel Pensioen en Uittreden) is in overeenstemming met de FPU-regeling en wordt als zodanig jaarlijks op basis van de loonsom, van de in aanmerking komende werknemers vanaf 56-jarige leeftijd, berekend. De voorziening aanvulling FPU is gevormd voor te betalen aanvullingen op FPU- uitkeringen. Betaalde aanvullingen worden op deze voorziening in mindering gebracht. Inmiddels heeft iedereen geboren voor 1950 de pensioen leeftijd van 65 jaar bereikt en is deze voorziening vrijgevallen.

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband.

Reorganisatie

Van de in 2012 gevormde voorziening voor reorganisatie werd € 64.610 in 2016 verwerkt. Daarmee resteert € 695.507. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 623.980 een langlopend karakter (langer dan 1 jaar na afloop van het boekjaar 2016).

De voorziening bestaat uit de door de geldende NRGa bepalingen opgebouwde bovenwettelijke WW (BWW) vanuit de reorganisatie uit 2012. Uit die hoofde is in de reorganisatievoorziening een bedrag van € 695.507. opgenomen voor de toekomstige BWW uitkeringen.

Voorziening groot onderhoud

Vanaf januari 2013 een voorziening voor groot onderhoud getroffen. Aan deze voorziening ligt een langetermijnonderhoudsplan ten grondslag (MOP). Hierin is vastgelegd welke soorten groot onderhoud in de komende jaren zijn gepland en wat de verwachte kosten zijn die hiermee zijn gemoeid. De toevoeging aan de voorziening voor groot onderhoud vindt plaats op basis van dit plan.

10. Langlopende schulden

	31 december 2016		31 december 2015
	<i>Looptijd 1 – 5 jaar</i>	<i>Looptijd > 5 jaar</i>	<i>Totaal</i>
	€	€	€
Langlopende schuld	738.645	0	738.645
	738.645	0	738.645

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zijn niet inbegrepen in de hierboven genoemde bedragen maar opgenomen onder de schulden op korte termijn.

Langlopende schulden

De langlopende schuld van € 738.645 bestaat uit vier delen en heeft betrekking op:

Drie delen betreffen donaties van particulieren, in de vorm van een schuld welke in 5 jaarlijkse gelijke termijnen wordt kwijtgescholden. Het betreft hier een schenking in de vorm van een recht op periodieke uitkeringen. De drie donaties zijn al volledig ontvangen door het Stichting Stedelijk Museum Amsterdam. Het kortlopende deel van deze langlopende schuld is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Het eerste deel betreft een donatie ter grootte van oorspronkelijk € 285.000 per 31 december 2015. Deze schuld zal volledig zijn afgelost op 31 december 2019.

Het tweede deel betreft een donatie ter grootte van oorspronkelijk € 200.000 per 31 december 2015. Deze schuld zal volledig zijn afgelost op 31 december 2019.

Het derde deel betreft een donatie ter grootte van oorspronkelijk € 74.408 per 1 september 2016. Deze schuld zal volledig zijn afgelost op 31 december 2020.

Alle drie de donaties betreffen een gift ter ondersteuning voor de aanschaf van kunst. Er zijn geen zakelijk zekerheden gesteld.

Het vierde deel heeft betrekking op de kunstcollectie in aankoop. Dit betreft kunst die is aangekocht in 2016, die na betaling van 3 jaarlijkse termijnen ad € 500K in eigendom zal toebehoren van de Stichting. Deze kunstaankoop is verantwoord tegen verkrijgingsprijs op de balans. De toekomstige betalingen zijn voor een deel opgenomen in de langlopende schuld en voor een deel in de kortlopende schuld.

11. Kortlopende schulden

Crediteuren

	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Crediteuren	2.003.511	3.056.622
Betalingen onderweg		451.614
	2.003.511	3.508.236

Vooruitontvangen subsidies/bijdragen

Dit betreft bijdragen van sponsors/gemeente en/of fondsen die al zijn ontvangen doch die betrekking hebben op het volgende boekjaar.

	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Sponsorbijdrage Freshfields	133.333	0
Bijdrage Gieskes-Strijbis Fonds	81.770	81.770
Bijdrage Mondriaan stichting	0	72.364
Bijdrage gemeente Amsterdam	78.473	238.126
Bijdrage Bankgiro Loterij	40.000	40.000
Bijdrage fonds 21	30.127	30.127
Bijdrage Keith Haring foundation	22.760	0
Stedelijk museum fonds	5.000	0
Bijdrage stichting Stimuleringsfonds creatieve industrie	0	40.000
Bijdrage P.W. Janssen's Friesche Stichting	0	5.000
	391.463	507.387

De bijdrage van Freshfields is volgens overeenkomst d.d. 2 april 2016 voor de jaren 2016, 2017 en 2018. De bijdrage van €200.000 is reeds ontvangen. Hiervan is één derde reeds in de opbrengsten van 2016 verantwoord.

De bijdrage van het Gieskes-Strijbis Fonds is gedaan in het kader van de uitbreiding van het project 'Onvergetelijk'. In de uitbreiding van dit project wordt het concept bij tien andere musea geïmplementeerd.

Belastingen en sociale premies

	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Loonbelasting	277.006	291.496
Sociale lasten	130.716	149.286
	<u>407.722</u>	<u>440.782</u>

Bovengenoemde bedragen zijn de te betalen loonbelasting en de af te dragen sociale lasten voor de maand december.

Overige schulden

	31 december 2016	31 december 2015 herberekend
	€	€
Vakantiegeld	311.715	296.249
Nog te ontvangen kostenfacturen	1.389.260	1.374.065
Kortlopende deel langlopende schuld	629.882	200.000
Overige kortlopende schuld	306.883	97.409
Vooruitgefactureerde opbrengsten	206.452	248.533
Stedelijk museum fonds	5.000	0
	<u>2.849.192</u>	<u>2.216.256</u>

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

De vooruitgefactureerde opbrengsten bestaan uit abonnementen voor vrienden en lidmaatschapsgeld voor de Business Club. Voor de abonnementen van de vrienden geldt dat deze worden verkocht voor een jaar vanaf moment van aanschaf. Deze hebben daarmee een overloop in het volgend jaar.

De nog te ontvangen kostenfacturen zijn kosten voor reeds aangegane verplichtingen per balansdatum, waar nog geen factuur voor is ontvangen op 31 december 2016. De vergelijkende cijfers van de nog te ontvangen kostenfacturen 2015 zijn in de jaarrekening 2016 door de beschreven stelselwijziging aangepast van € 1.822.091 naar € 1.374.065. Het verschil van € 448.026 is naar de algemene reserves gegaan.

12. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huisvesting gerelateerde lasten

Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van huisvesting als volgt te specificeren:

Te betalen:	€
Binnen één jaar	7.259.129
Tussen een jaar en vijf jaar	1.600.555
Meer dan vijf jaar	0
Totaal	8.859.684

Toelichting op de staat van baten en lasten

13. Subsidiebat en

	2016	Budget 2016	2015
	€		€
Subsidie gemeente Amsterdam	18.269.422	19.184.400	17.882.604
Totaal subsidiebat en	18.269.422	19.184.400	17.882.604

In de staat van baten en lasten zijn subsidies verantwoord voor een bedrag van € 18.269.422. Dit betreft de volgende subsidies:

Subsidie gemeente Amsterdam: bestaat uit de volgende subsidiebeschikkingen waarvoor deze jaarrekening als eindafrekening dient:

- de subsidietoelage Kunstenplan volgens beschikking nr. 16/00005 d.d. 21 december 2015 voor een bedrag van € 11.639.400.
- de subsidietoelage Cultureel beleggen volgens de beschikking nr. 15/02234 d.d. 1 oktober 2015 voor een bedrag van € 12.846.
- de subsidietoelage voor huur volgens beschikking nr. 15/00216 d.d. 18 november 2015 voor een bedrag van € 6.230.362 en een huurverhoging volgens beschikking 16/00005 d.d. 29 februari 2016 voor een bedrag van € 40.330. Huursubsidie komt daarmee totaal op € 6.270.690.

De huurverhoging was hoger ingeschat waardoor de begrote subsidie ook hoger was begroot.

14. Bijdragen

	<u>2016</u>	<u>Budget 2016</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Bijdrage Bankgiro Loterij	474.214	0	459.288
St Stedelijk Museum Fonds	304.250	0	0
Mondriaan Fonds	235.987	0	280.598
Fonds 21	114.858	0	276.716
Luma	110.000	0	0
Stichting Ammodo	87.508	0	486.667
Gieskes Strijbis Fonds	80.000	0	90.409
VSB	75.000		
Stichting Stimuleringsfonds	66.760	0	0
Prins Bernhard Cultuur Fonds	32.500	0	30.000
Pro Helvitia	27.159	0	13.500
Freek en Hella de Jonge Stichting	20.000	0	20.000
Stichting RCOAK	12.021	0	22.085
Fonds Sluyterman van Loo	11.586	0	29.868
Hartenfonds	10.000	0	10.000
Bechler Stiftung	10.000	0	0
Polak-Schoute	5.000	0	5.000
Pw Friesche fonds	5.000	0	0
Gravin MAOC van Bijlandt Stichting	5.000	0	0
Dr Hendrik Muller Vaderlandsch Fonds	3.000	0	0
Goethe instituut	2.500	0	25.000
Overig		0	260.757
Totaal bijdragen	1.692.343	3.193.500 *	2.009.888

De bijdragen zijn gedaan voor aankopen, tentoonstellingen en projecten binnen het Stedelijk Museum. Voor een uitgebreid overzicht verwijzen we naar het jaarverslag.

15. Sponsorinkomsten

	<u>2016</u>	<u>Budget 2016</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Sponsoring Algemeen	1.389.665	1.625.000	2.445.145
Sponsoring Additionele projecten	295.000	60.000	52.311
Sponsoring voor Kunstaankopen	524.881	175.000	525.992
Totaal sponsoren	2.209.546	1.860.000 *	3.023.448

* Alleen totaal budget. Niet onderverdeeld bij maken budget.

In de staat van baten en lasten zijn sponsorgelden verantwoord voor een bedrag van € 2.209.546 Dit betreft de volgende separate items:

Sponsoring algemeen

	2016	Budget 2016	2015
	€	€	€
Rabobank	500.000	0	505.273
Vrienden/Young Stedelijk	235.674	0	198.429
IMC	190.000	0	190.000
BGL	120.566	0	1.162.914
Business Club	102.708	0	109.792
Freshfields	66.667	0	66.667
KBB GmbH Martin-Gropius	60.000	0	0
Pon/Audi	35.714	0	35.714
Houthoff Buruma (Barterdeal)	31.552	0	20.170
G&S Vastgoed	20.000	0	20.000
FJV Hogg	15.784	0	0
VU	4.000	0	3.120
Auslandsbeziehungen	3.200	0	0
GWK gesellschaft	2.000	0	0
Kunstverein	1.000	0	0
Jeronimo Voss	800	0	0
Overig	0	0	133.066
Totaal sponsoren algemeen	1.389.665	1.625.000 *	2.445.145

Sponsoring voor additionele projecten

	2016	Budget 2016	2015
	€	€	€
Stichting Stedelijk Museum Fonds	295.000	60.000	52.311
Totaal additionele projecten	295.000	60.000	52.311

Sponsoring voor aankopen

	2016	Budget 2016	2015
	€	€	€
Stichting Stedelijk Museum Fonds	310.000	175.000	325.992
Anonieme particulieren	214.881	0	200.000
Totaal sponsoren algemeen	524.881	175.000	525.992

* Alleen totaal budget. Niet onderverdeeld bij maken budget.

16. Publieksinkomsten

	<u>2016</u>	<u>Budget 2016</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Entreeopbrengsten (incl. audiotours en rondleidingen)	5.706.017	5.491.864	7.435.834
Inkomsten uit verkoop Museumkaarten	799.098	860.000	978.281
Totaal Publieksinkomsten	6.505.115	6.351.864	8.414.115

17. Overige directe inkomsten

	<u>2016</u>	<u>Budget 2016</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Overige directe inkomsten	1.559.916	997.793	1.195.047
Totale overige directe inkomsten	1.559.916	997.793	1.195.047

De overige directe inkomsten bestaan uit inkomsten uit horeca, winkel en evenementen binnen het Stedelijk Museum gerealiseerd door externe partijen. Er zijn in 2016 meer evenementen geweest dan begroot waardoor de inkomsten uit evenementen ook ver boven begroting zijn uitgekomen.

18. Financiële baten

	<u>2016</u>	<u>Budget 2016</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Depositorrente	18.709	45.000	64.464
Totaal financiële baten	18.709	45.000	64.464

19. Overige baten

	<u>2016</u>	<u>Budget 2016</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Collectiebeheerovereenkomst	200.000	200.000	200.000
Doorberekende kosten	603.663	105.000	462.444
Overige indirecte opbrengsten	461.466	25.000	136.964
Totaal overige baten	1.265.129	330.000	799.408

De doorberekende kosten bestaan uit doorbelaste bruikleenkosten voorgesloten door het Stedelijk Museum. Denk hierbij aan kosten voor verpakken, verzekering en transport. De overige indirecte inkomsten zijn o.a. de teruggave van de energiebelasting, uitgekeerde schades en opbrengsten van de rechten van beeldmateriaal.

20. Personeelskosten

	2016	Budget 2016	2015
	€	€	€
Lonen en salarissen	8.203.566	8.096.349	7.577.577
Sociale lasten	1.231.416	976.678	1.317.114
Pensioenlasten	853.210	1.276.653	902.055
Inhuur derden/uitzendkrachten/advieskosten	752.720	426.600	562.528
Overige personeelskosten	274.761	234.987	268.956
Totaal personeelskosten	11.315.673	11.011.267	10.628.230

Gedurende het jaar 2016 waren gemiddeld 170 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2015: 168,26). Er zijn geen werknemers werkzaam in het buitenland in 2016 (2015:0). De kosten voor inhuur zijn hoger dan begroot door inhuur van beveiligingsuren. Deze uren worden ingehuurd voor evenementen. Hier staan opbrengsten tegenover, omdat de uren worden doorbelast.

21. Huisvestingskosten

	2016	Budget 2016	2015
	€	€	€
Huur- en servicekosten	6.282.241	7.177.000	6.253.004
Onderhoudskosten	1.541.402	1.821.675	1.814.287
Bewakingskosten	575.649	573.650	559.910
Schoonmaakkosten	446.426	465.000	481.744
Kantinekosten (netto)	57.648	60.000	78.521
Overige huisvestingskosten	269.589	271.800	283.472
Voorziening groot onderhoud	685.159	685.159	685.159
Totaal huisvestingskosten	9.858.114	11.054.284	10.156.097

De totale huisvestingskosten zijn 1,5% lager dan gebudgetteerd. Dit is te verklaren door lagere onderhoudskosten. Deze waren 7% lager dan begroot.

22. Kunstaankopen

	2016	Budget 2016	2015
	€	€	€
Kunst	1.532.929	900.000	1.483.040
Totaal kunstaankopen	1.532.929	900.000	1.483.040

Een uitgebreide verklaring van de verworven kunst is terug te vinden in het jaarverslag.

23. Overige lasten

	2016	Budget 2016	2015 herberekend
	€	€	€
Kostprijs verkopen (Museumkaarten/ audiotour/rondleidingen)	906.828	969.000	1.144.160
Collectiebeheer	871.446	654.606	765.428
Tentoonstellingen	4.052.298	4.965.000	5.696.704
Public Program	72.393	80.000	132.895
Publicaties	347.872	187.000	501.748
Projecten	735.866	578.500	510.129
Communicatie en marketing	523.584	504.350	428.033
Fondsenwerving	181.088	200.000	297.573
Educatie	394.791	427.870	189.432
Bibliotheek en fotostudio	58.140	47.500	60.833
Automatisering	222.535	216.750	189.175
Kantoorkosten	357.877	375.303	412.815
Evenementen	699.349	210.000	462.090
Transport reis en verblijf	106.092	105.250	88.015
Overige kosten	195.779	145.750	129.780
Totaal overige kosten	9.725.938	9.666.879	11.008.810

De kosten voor tentoonstellingen zijn lager dan begroot. Dit komt doordat er in 2016 € 800.000 was begroot voor de tentoonstelling 'hoogtepunten'. Deze € 800.000 is halverwege 2016 verschoven naar 2017. In deze begroting is er nog geen rekening gehouden met de stelselwijziging, door deze wijziging gaan er meer kosten over naar 2017 die anders in 2016 verantwoord zouden worden.

De kosten voor evenementen zijn hoger dan begroot. Deze kosten bestaan uit kosten voor catering, beveiliging en ander personeel. Er zijn meer evenementen geweest dan verwacht. Voor deze extra evenementen zijn additionele inkomsten verkregen.

De vergelijkende cijfers van de tentoonstellingskosten 2015 zijn in de jaarrekening 2016 door de beschreven stelselwijziging aangepast van € 6.084.194 naar € 5.696.704. Het verschil van € 387.490 is aangepast in de overige schulden op de balans.

24. Verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Bezoldiging topfunctionarissen & gewezen topfunctionarissen - met dienstbetrekking

bedragen x € 1	B.R. Ruf		K. van Gilst	
Functie(s)	Directeur		Zakelijk directeur	
	2016	2015	2016	2015
Duur dienstverband	1/1 – 31/12	1/11 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	1
Bezoldiging				
Beloning	125.851	120.441	152.288	152.294
Belastbare onkostenvergoedingen*	661	0	661	3.750
Beloningen betaalbaar op termijn	13.395	16.400	13.395	16.400
Totaal bezoldiging	139.907	136.841	166.344	172.444
Toepasselijk WNT-maximum	179.000	178.000	179.000	178.000

Op 1 januari 2013 is de “Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector” (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Stedelijk Museum Amsterdam van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Stichting Stedelijk Museum Amsterdam is € 179.000.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

De bezoldiging van de Raad van Toezicht bedroeg nihil. Er is evenmin vacatiegeld betaald. Aan de Raad van Toezicht is in totaal een bedrag van € 4.254 vergoed als tegemoetkoming voor de door de Raad van Toezichtleden werkelijk gemaakte onkosten in de uitoefening van de functie. Deze onkostenvergoedingen zijn niet afhankelijk van het resultaat van het museum.

25. Verwerking saldo

Voor de verwerking van het saldo wordt verwezen naar de staat van baten en lasten.

26. Gebeurtenissen na balansdatum

Geen gebeurtenissen na balansdatum.

Amsterdam, 13 april 2016

Amsterdam, 13 april 2016

Het bestuur,

De toezichthouders:

Karin van Gilst
Beatrix Ruf

Cees de Bruin
Madeleine de Cock Buning
Rob Defares
Rita Kersting
Prins Constantijn van Oranje
Alexander Ribbink, voorzitter
Willem de Rooij

Stichting Stedelijk Museum Amsterdam
Van Baerlestraat 31
1071 AN Amsterdam
Statutaire vestigingsplaats: Amsterdam

KVK 34236341

Controleverklaring

Aan de directie, bestuur en toezichthouders van Stichting Stedelijk Museum Amsterdam.